

VASEMMISTOLIITTO RP:n LAUSUNTO

Sisäministeriön luonnoksesta

uudeksi asetukseksi rahapeli asioiden neuvottelukunnasta

Nykytila

Arpajaislaissa (1047/2001) säädetään rahapeli en ja muiden arpajaisten toimeenpanosta ja toimeenpanon valvonnasta. Ennen 1 päivänä tammikuuta 2017 voimaan tullutta arpajaislain uudistusta rahapelejä saivat toimeenpanna kolme rahapeli yhteisöä: Fintoto Oy, Raha-automaattiyhdistys ja Veikkaus Oy. Kolmen rahapeli yhteisöjen ohjauksen yhteensovittamista varten toimi sisäministeriön yhteydessä arpajaislain 42 a §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston asettama rahapeli asioiden neuvottelukunta.

Neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään rahapeli asioiden neuvottelukunnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (244/2012).

Nykyisen rahapeli asioiden neuvottelukunnasta annetun asetuksen mukaan neuvottelukunnan tehtävänä oli seurata ja arvioida rahapeli alan toimintaympäristön sekä Euroopan unionin rahapeli politiikan muutoksia ja kehitystä sekä edistää ja vahvistaa viranomaisten välistä rahapeli asioita koskevaa yhteistyötä, seurata rahapeli politiikkaan liittyvää säädösvalmistelua sekä rahapeli en toimeenpanon valvontaa. Se myös toimi eri viranomaistahojen, eduskuntapuolueiden sekä rahapeli toiminnan tuottoja saavien yleishyödyllisten yhteisöjen edustajien rahapeli politiikkaa koskevan tiedon jakelukanavana. Valtioneuvosto asetti neuvottelukunnan 5 päivänä joulukuuta 2012 neljäksi vuodeksi. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi sisäministeriön kansliapäällikkö. Sen jäsenet edustivat rahapeli politiikassa tai sen toimeenpanossa mukana olevia eri viranomaisia sekä eduskuntapuolueita.

Fintoto Oy, Raha-automaattiyhdistys ja Veikkaus Oy yhdistyivät vuoden 2017 alussa uudeksi rahapeli yhtiö Veikkaus Oy:ksi. Yhdistämisen mahdollistaneessa uudistetussa arpajaislaissa säädetään, että ainoastaan valtion kokonaan omistamalla Veikkaus Oy:llä on yksinoikeus toimeenpanna rahapelejä Suomessa.

Uuden asetusluonnoksen esittelymuistiossa todetaan, että vaikka rahapeli asioiden neuvottelukunta ei enää ole tarpeellinen kolmen rahapeli yhteisö en ohjauksen yhteensovittamista varten, neuvottelukunta katsottiin kuitenkin rahapeli yhteisö en yhdistämistä koskeneen lainsäädäntöhankkeen

(SM051:00/2015) ja sitä edeltäneen, Suomen rahapelijärjestelmän vaihtoehtoisia ratkaisumalleja koskeneen selvityksen (Sisäministeriön julkaisu 12/2015) aikana tärkeäksi osaksi rahapelitoimintaan kohdistuvaa julkisen vallan ohjausta ottaen huomioon, että rahapeliala on toimintaympäristönä erittäin laaja ja sillä on liittymä useiden ministeriöiden, viranomaisten ja muiden sidosryhmien toimintaan ja niiden tehtäviin. Hallituksen esityksessä arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 132/2016 vp) todetaan, että yksinoikeusjärjestelmän oikeuttamisperusteiden ylläpitämiseksi on tarpeen koordinoita ja yhteen sovittaa erilaisia tavoitteita ja että sisäministeriön yhteydessä tulisi olla tätä tehtävää varten asiantuntijaelin. Valtioneuvoston asettama rahapeliasioiden neuvottelukunta toimisi hallituksen esityksessä tarkoitettuna asiantuntijaelimenä.

Asetusluonnos

Uudistetun arpajaislain 42 a §:n mukaan rahapeliasioiden neuvottelukunnan tehtävänä on seurata rahapelipoliittisten tavoitteiden toteutumista ja kehittämistarpeita. Annettavalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin pykälän 2 momenttiin sisältyvän asetuksenantovaltuutussäännöksen mukaisesti neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä ja kokoonpanosta.

Neuvottelukunnalla olisi keskeinen rooli vuoropuhelun ja tiedonvaihdon forumina yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmän ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Neuvottelukunta kokoaisi yhteen rahapelitoimintaan liittyvien eri viranomaisten ja edunsaajien edustajat sekä asiantuntijat. Neuvottelukunnassa olisi myös laaja-alainen poliittinen edustus, joka koostuisi kaikkien eduskuntapuolueiden edustajista.

Uuden neuvottelukunnan tehtävät vastaisivat pitkälti aiemman neuvottelukunnan tehtäviä. Ehdotuksen mukaan tehtäväkokonaisuus tukisi suomalaisen rahapelipolitiikan ja -järjestelmän tavoitteiden toteuttamista.

Uuden neuvottelukunnan tehtävänä olisi

- Seurata ja arvioida arpajaislain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmän ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi;
- Seurata ja arvioida rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja koskevan tilanteen yleistä kehitystä sekä haittojen ehkäisyn ja vähentämisen toteutumista ja kehittämistarpeita. Sosiaali- ja terveysministeriö voisi esimerkiksi yhdessä THL:n kanssa tuottaa neuvottelukunnalle ajantasaista tilannekuvaa rahapelihaittojen kehityksestä Suomessa;
- Seurata ja arvioida myös rahapelipolitiikkaan liittyvää säädösvalmistelua;
- Seurata ja arvioida rahapelialan kansallisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä sekä Euroopan unionin rahapelipolitiikassa tapahtuvia muutoksia ja asiaan liittyvän Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitystä (muun muassa sähköisen toimintaympäristön nopeaa kehitystä ja siinä tapahtuvia muutoksia rahapelialan sääntelyn kannalta);

- Seurata ja arvioida myös rahapelien toimeenpanon valvontaa (rahapelivalvonnalla valvotaan peleihin osallistuvien oikeusturvan takaamiseksi, väärinkäytösten ja rikosten estämiseksi sekä rahapeleistä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten haittojen vähentämiseksi);
- Jos neuvottelukunta edellä mainittuja seuranta- ja arviointitehtäviä hoitaessaan havaitsisi kehittämistarpeita Suomen rahapelipolitiikassa, voisi se tarvittaessa tehdä aloitteita kehittämiseksi tarvittaviksi toimenpiteiksi;
- Neuvottelukunnan tehtäviin kuuluisi myös nykymallin mukaisesti rahapeli-toimintaan liittyvien eri tahojen välisen yhteistyön edistäminen sekä viranomaistahojen, eduskuntapuolueiden ja rahapelitoiminnan tuotosta avustuksia saavien yhteisöjen edustajien rahapelipolitiikkaa koskevan tiedon informointikanavana toimiminen.

Uuden neuvottelukunnan kokoonpanosta

Neuvottelukunnan kokoonpano laajenisi nykyisestä 20 jäsenestä 24 jäseneseen. Laajennuksen myötä uuteen neuvottelukuntaan valittaisiin rahapeli-tuottojen edunsaajayhteisöjen edustajia. Uusi neuvottelukunta valittaisiin eduskunnan vaalikaudeksi.

Vasemmistoliitto rp:n kanta

Vasemmistoliitto pitää ehdotettua asetusluonnosta uudesta rahapeliasioiden neuvottelukunnasta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Helsingissä 18.8.2017

Vasemmistoliitto rp.